

ΤΟ ΚΑΚΟ

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΔΥΟ ΜΕΡΗ

(Συνέχεια από το περασμένο φύλλο)

Κα ΛΟΥΚΙΑΔΗ (μὲ ρόμπαν τοῦ σπιτιοῦ). — Καὶ δὲν ἔσπελνες, κατμένη καὶ σὺ, νὰ μὲ φωνάζουν. . . . Νά, ἐδῶ δίπλα εἰμωνα, στῆς κυρίας Κατίνας, πού δὲν μπορεῖ ἢ μεμπετέκα τῆς καὶ εἶχα πάει νὰν τῆ δῶ λιγάκι. (Ξαπλώνεται στὴν πολτρὸνα).

ANNA. — Μὰ δὲ σὲ ἤθελα καὶ γιὰ τίποτα σπουδαῖο! Νὰ σὲ ρωτήσω μοναχὰ ἀπὸ τοῦ ἔχεις ἀγοράσει κεῖνο τὸ σκουῖρο τοῖτάφι γιὰ τὶς ποδιές τῆς Φανῆς, ἐπειδὴ θέλω καὶ γὼ νὰ πάρω γιὰ τῆ δική μου. (Κίθεται στὴν καρέκλα καὶ μὲ ὕψος πολὺ σοβαρὸ) Μαμά, θέλω νὰ μιλῆσουμε μαζὶ καὶ γιὰ κάτι τι ἄλλο ἀκόμω, γιὰ κάτι πού εἶναι πολὺ σοβαρὸ γιὰ μιὰ μητέρα, καὶ πού ὅμως ἐσὺ τῶχεις πάρει πολὺ στάλαφρά. (Μὲ δύναμη καὶ θέρη). Ἄκουσε, μαμά, μὴν κοιτάξεις ποτὲ τὴν ἐπιφάνεια μόνο ἀπὸ κάθε τι πού παρουσιάζεται μπροστά σου· κοίταζε τὸ βάθος καὶ μοναχὰ τὸ βάθος, ζήτηγε πρῶτα πρῶτα τὴν αἰτία. Γιατὶ εἶναι κάτι πράματα, ξαίρεις, πού τυχαίνει νάχουν τὴν ἴδια ἐντελῶς ἐπιφάνεια, τὸ ἴδιο σχῆμα, νὰ εἶναι ὁλότελα ὅμοια, καὶ ὅμως τὸ ἓνα νὰ εἶναι ἐντελῶς ξένο, ἐντελῶς διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο μὲ κατάλαβες;

Κα ΛΟΥΚΙΑΔΗ (μ' ἀπορία). — Τί μοῦ κοπανᾷς αὐτοῦ, παιδί μου; Ἀεροκουθέντες; Δὲν ἔχω, ξαίρεις, καμιάν ὄρεξη γιὰ πονοκεφάλιασμα.

ANNA. (ἀποφασιστικά). — Ἡ Λουκία, μαμά, σοῦ ζήτησε νὰ γνωρίσει τὸν Πετρουδάκη, τὸ ζωγράφι καὶ σὺ τῆς τὸ ἀρνῆθηκες· μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς τὸ γιατί; νὰ κεῖνο πού ἤθελα νὰ σοῦ πῶ.

Κα ΛΟΥΚΙΑΔΗ (σχεδὸν θυμωμένη). — Μὰ, ἐπιτέλους, αὐτὸ τὸ παιδί δὲν ἔχει ὄρα! Σίγουρα εἶναι γιὰ δέσιμο. . . . Δὲ μοῦ λές, σὲ παρακαλῶ, ἐσὺ μὲ τὸ πολὺ μυαλό, πρεσβεῖα θὰν τὸ κάνουμε τὸ σπίτι μας; Ἔτσι θὰ υπάσω ἐγὼ ἕναν ἄνθρωπο, πού δὲν τὸν γνωρίζω καθόλου, καὶ μάλιστα ἔτσι μογιόλη καὶ διορκομένο, καθὼς εἶν' αὐτός; Σὰ νὰ μοῦ λές, δηλαδή, νὰ δάλω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χέρια τῆ φωτιά στοῦ σπιτικό μου. Ξειμαλίζοντας τὰ κορίτσια μου. Ξαίρεις τί ἔλεγε ἢ γιὰγιά σου ἢ συχωρεμένη; πὼς τὸ κορίτσι ἔνα καὶ ἄνον ἕναν ἄντρα πρέπει νὰ γνωρίσει σ' ἄλη του τῆ ζωή, τὸν ἄντρα πού θὰ πάρει. Καὶ, νὰ σοῦ πῶ, δὲν εἶχε καθόλου ἄδικο ἢ κακομοῖρα. (Ἔπειτα ἀπὸ λίγη πάση, πονηρά). Ἡ θαρρεῖς πὼς δὲν ἔνωσα ἔγωγί τι πρῶμα εἶναι αὐτός ὁ κύριος ζωγράφος! Μυρρίστηκε τὸ ψητό, καὶ δὲν ξεκολλάει ἀπὸ τὸ τραπέζι. . .

ANNA (σηκώνεται ἀπὸ τῆ θέση τῆς καὶ πάει μπροστὰ στὴ μητέρα τῆς καὶ μὲ δύναμη). — Νά τὸ κακό, τὸ κακό! τὶς περισσότερες φορὲς ἀπὸ σὰς τοὺς γονιοὺς γίνεται τὸ κακό· γιατί, ἂν εἶχατε σεῖς λίγο περισσότερο φῶς στοῦ μυαλό σας, τὰ παιδιά σας θάτανε φίλοι σας καὶ, τὸ σπουδαιότερο, θάτανε πάντα εὐτυχισμένα τὰ παιδιά σας καὶ δὲ θὰ παραστρατούσανε ποτὲ, μὰ ποτέ, ἀπὸ τὸν ἴσιο δρόμο! (Μὲ θυμὸ). Μὰ ἀφοῦ ὅμως πρῶτα πρῶτα δὲν τὸν ξαίρετε σεῖς αὐτὸν τὸν ἴσιο δρόμο, τὸ δρόμο τῆς ἀλήθειας, πὼς θέλετε, πὼς τὸ ζητᾶτε, νὰ σὰς ἀκολουθήσουν τὰ π-

διά σας; δὲ σὰς φτάνει πού πλανιέστε σεῖς μὲς στοῦ σκοτάδι, παιχνίδια τῆς μιᾶς πρόληψης καὶ τῆς ἄλλης κουταμάρας, μὰ θέλετε, σώνει καὶ καλά, νὰ σέρνονται μαζὶ σας καὶ τὰ παιδιά σας. . . . Χαρίστε τους τῆ λευτεριά, δίχως φόβο, γιατί ποῖς ξαίρει ἂν δὲν ἀγνάντεψαν ἀπὸ μακριὰ νὰ λάμπει ὁλόλευκος τῆς Ἀλήθειας ὁ πύργος καὶ ἂν δὲ λαχταρᾶνε νὰ τὸν σιμώσουνε! (Προχωρεῖ ἀργὰ στοῦ μπροστινοῦ μέρους τῆς σκηνῆς καὶ μὲ κάποιο θλιβερὸ τόνο στὴ φωνή). Κ' ἔπειτα, ἂν ἀκόμα συμβαίνει αὐτὸ πού λές ἐσὺ, καὶ ζητᾶει τῆ γνωριμὰ του γιατί τὸν ἀγαπάει, θαρρεῖ, πὼς μ' αὐτὸ πού κάνεις υπορεῖς νὰ τὴν ἐμποδίσεις; θαρρεῖς πὼς μπορεῖς, ἐσὺ καὶ ὁ μπαμπᾶς, νὰ χαλάσετε τόσο εὐκολὰ τοὺς νόμους τῆς φύσης, ἐπιβάλλοντες παντοῦ τὶς δικές σας ἀρχές καὶ ιδέες; χὰ, χὰ, χὰ. . . (στοχαστικά). Ποῖο δέντρο, μέσα στοῦ πρασινόντυτο δάσος, ποῖο δέντρο στέκει ἀσάλευτο καὶ ἀφρονό, στέκει ἀλύγιτο στοῦ δυνατὸ φύσημα τοῦ τρελλοῦ ἀγέρα; Ἄκόμα καὶ ὁ γέρικος πλάτανος, πού δὲν μπορεῖ νὰ σαλέψει τὸν κορμὸ του οὔτε ἢ πὶο τραπὴ δύναμη, ἀέμα καὶ αὐτὸς γέρνει τὰ κλαδιά του μὲ λίγομα καὶ τὰ μεγάλα φύλλα του σμίγουν μ' ἀνατριχίσιμα καὶ ψιθυρίζουν μὲ γλῶσσα κάτι, πού μοιάζει μὲ τῆς καρδιάς τ' ὁλόγλυκο τραγοῦδι. . . . (Στέκει λίγο, κ' ἔπειτα στὰν Κα Λουκιάδῃ, πού τὴν κοιτάζει μ' ἀπορία καὶ σταυροκοπιέται). Λουτὸν, μαμά, σὰ νὰ λέμε, δὲν ἔχεις σκοπὸ νὰ κάνεις τὸ παραμικρό, ἔ;. . .

Κα ΛΟΥΚΙΑΔΗ. — Μέγας εἶσαι, Κύριε! Μὴν ἔπαθες τίποτα, κορίτσι μου; μὴ σοῦστρυψε; (ἀλλάζοντας ὕψος). Κ' ἔπειτα, τί τὰ λές ἐμένα αὐτὰ; πὼς τὰ τοῦ μπαμπᾶ σου· ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτα δίχως νὰν τὸ ξαίρει. . .

ANNA (μ' ἀγανάκτηση). Τοῦ μπαμπᾶ, τοῦ μπαμπᾶ! (Μ' ἀκράτητο πόνο καὶ θυμὸ). Ἔτσι τῶκαπε καὶ μὲ μένα ὁ μπαμπᾶς, καὶ μὲ πάντρεψε ἀπὸ μωρὸ παιδί μ' ὅποιον θέλησε αὐτός, πού τὸν θῆκε νὰ εἶναι ἴδιος του. . . . Νά τὸ κακό, τὸ κακό! Μὰ μάθετέ το ὅμως αὐτό, μαμά, τὸ κακό δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ξεσπάσει μιὰ μέρα, καὶ σεῖς τότε μοναχὰ θὰ μπορεῖστε νὰν τὸ νιώσετε. . . .

Κα ΛΟΥΚΙΑΔΗ (σηκώνεται μὲ θυμὸ ἀπὸ τῆ θέση τῆς καὶ πηγαίνει πολὺ σιμὰ στὴν Ἄννα, μὲ πρόσωπο ἄγριο). Γιὰ νὰ σοῦ πῶ, Ἄννα, νὰ μοῦ κάνεις τῆ χάρη νὰ μάφήσεις ἡσυχὴ καὶ νάχεις πὶο λίγη αὐθάδεια στὴ μητέρα σου. Τὸ κακό καὶ τὸ κακό! Ὅποιος ἔχει τὸ μυαλό του, μπορεῖ θαυμάσια νὰν τάποφύγει, καὶ ὁποιος δὲν τῶχει, πρέπει νὰν τοῦ παίρνουν καὶ νὰν τοῦ τραβοῦνε σφιχτὰ τὰ χαλινάρια, γιατί ἄλλοῶς, ἄλλοῶς! (Τραβιέται ἀπότομα καὶ φεύγει μὲ θυμὸ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους).

ANNA (ἀπὸ τὴν ἴδια θέση, μοναχὴ τῆς, πλέκοντας τὰ γέοια). ὦ, ἀδερφοῦλα μου, ἀδερφοῦλα μου! Τὸν πὶο ἄθῶο, τὸν πὶο ἱερὸ χτύπο τῆς καρδοῦλας σου, τὸν πνίγουν μὲ τὴν πὶο ἀπαίσιαν κραυγὴ! (Ἀνοίγει ἢ ἀρριστερὴ πύρρα ἀργὰ καὶ μπαίνει ἢ Λουκία τὰ μάτια τῆς ἔχουν κάποιαν ἀγρία ἐκφραση καὶ δλο τῆς τῆς

σωπο κάποιου ύψος ψυχρό. Μόλις τή, βλέπει ή "Αννα, τρέχει και την παίρνει στην αγκαλιά της. Η Λουκία γέρνει άργά στο στήθος της, ενώ τὰ μάτια της βλέπουν μακριά).

ΛΟΥΚΙΑ (ήσυχα, ήσυχα, σηκώνοντας τὸ κεφάλι της άργά). — "Αννα μου, τίκουσα όλα μόλις σέ εἶδα νάρχεσαι με τή μαμά εἰδώ, ξερεξα στην αἰλή, ἔπιασα αὐτή τήν πόρτα (δείχνοντας τήν ἀριστερή), και τίκουσα όλα, όλα...

ANNA (χαϊδεύοντάς της τὰ μαλλιά, τρυφερά). — Καλά ἔκανες, Λουκίτσα μου! μά κι ἂν δὲν τίκουγες, θὰ σῦλλεγα ἐγώ, και θὰ σῦλλεγα ἀκόμα (άργά και με κόπο), πὼς πρέπει νὰ πνίξεις τὸ πείσμα σου και θὰ δεις πόσο γλήγορα στὰ φωτισκόταδα τῆς καρδούλας σου δ' ἀπλωθεὶ τῆς λησμονιᾶς τὸ θάμπωμα... Μή σέ παρασέρνει, μή σέ συγκινεὶ τόσο βαθιά τὸ τραγουδι τῆς καρδιάς σου τ' ὀλόγλυκο, τὸ τραγουδι τὸ ήσυχο, τὸ τραγουδι τὸ οἰγαλό, γιατί τότε τί θὰ κάνεις, σὰ θὰ μεγαλώσεις περισσότερο και νιώσεις και μὰ μέσα τήν καρδιά σου ὀλάκερη νὰ τρανάζεται και νάδουσογέρνει ἀπὸ κάποιον ἀνέγνωρη και πρωτόφαντη δύναμη; Σῦχασε, λοιπόν, και προσπάθησε νὰ ξεχάσεις τὸ πείσμα σου και νὰ ξεχάσεις τὸ θέλητρό του τ' ὀλόγλυκο. Πάψε νὰ τὸν βλέπεις, και θὰ δεις πόσο εὔκολα θὰν τὸ κατορθώσεις. Γιατί δλ' αὐτὰ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ὁμορφη ἀταπάτη, μικρή μου. Κ' ἔπειτα, ὅπως λέει κ' ἕνας Γάλλος ποιητής, ὁ χρόνος κάνει στην ἀγάπη ὅ,τι κάνει κι ὁ ἀέρας στή φωτιά: ἀνάθει τὸ μεγάλο, και σήνει τὸ μικρό...

ΛΟΥΚΙΑ (τραβιέται ἀπότομα ἀπὸ τήν αγκαλιά της, και με παράπονο). — Γιατί; γιατί νὰ ξεχάσω, "Αννα μου; γιατί νὰ σῆσω τήν ἀχτίδα τῆ γλυκόφωτη, πὸν πλημμυρίζει τήν καρδιά μου ἀπὸ οὐράνιο πῶς και πὸν με κάνει νὰ νιώθω παντοῦ, γύρω μου και μέσα μου, ὀλοζώντανη τήν τέχνη νὰ με σφιχτεγκολιάζει; ἴσως και νὰ μπορῶ νὰ ξεχάσω μὰ δὲ θέλω, δὲ θέλω... Γιατί νὰ σκοτώσω ὄλη τήν ἱερή ὁμορφιά, πὸν πλημμυρίζει τήν καρδιά μου, ὄλη τήν ἄγια δύναμη πὸν με κάνει παντοῦ και πάντα ν' ἀντικρίζω τὸ ὠραίο;... "Οχι, ὄχι, ποτέ! (Ξαπλώνεται κουρασμένη στην πολτρόνα, ἐνῶ ή "Αννα τήν κοιτάζει με σταυρωμένα τὰ χέρια. Ἀνοίγει ή πόρτα και μπαίνει ή ὑπηρέτρια).

ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ. — Κυρία "Αννα, σᾶς περιμένει ὁ μπαμπᾶς σας νὰν τοῦ διαβάσετε τίς ἐφημερίδες· σᾶς περιμένει στην τραπεζαρία.

ANNA. — Ἐρχομαι. (Στὴ Λουκία). Περιμένε με· θάρθω σὰ θὰ τελειώσω τὸ διάβασμα. (Φεύγει γρήγορα ἀπὸ τήν πόρτα τοῦ βάθους και πίσω της ή ὑπηρέτρια).

ΛΟΥΚΙΑ (μένει λίγο ἀκόμα ξαπλωμένη στην πολτρόνα, με τὰ μάτια στο κενό, κ' ἔπειτα σηκώνεται με ὀρμη. Ἀλλάζει ἐντελῶς ἔκφραση, τὸ πρόσωπό της ἀγριεύει και τὰ μάτια της παίρνουν κάποια σκληρή κι ἀποφασιστική ἔκφραση. Ἐρχεται μπρὸς και άργά με παγερή φωνή). Τέλειωσε! δὲ μάψηνον φανερά; και γὼ στὰ κρυφὰ κι ὅπου μπορέσω... (Ξαπλώνεται στην πολτρόνα. Λιγόστιγμη σιωπή. Ὑστερα, με τὰ μάτια γεμάτα λάμψη πικρά μὰ ἀποφασιστικά). Ἀφοῦ τὸ θέλουν ἔτσι...

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

(Η σκηνή στο ἴδιο μέρος, ἔπειτα ἀπὸ εἰκοσι μέρες. Εἶναι νύχτα, και στο ἀνοιγμα τῆς αἰλοίας ή σκηνή εἶναι ἀδειανή και φωτίζεται ἀπαλά και γλυκά, ἀπὸ μιὰ μικρή καλλιτεχνική λαμπίτσα, σκεπασμένη με γλυκόχρωμο ἀμπιζούρ κὲ ἀκουμπισμένη στο μεσιανὸ γραφειάκι. Ὑστερ' ἀπὸ λίγο, ἀνοίγει ή ἀριστερή πόρτα και μπαίνει ή Λουκία με μεγάλη προφύλαξη, με ῥόμπα τοῦ σπιτιοῦ, και πίσω της ὁ Πετρουδάκης με καπέλλο. Αὐτὸς εἶναι πολὺ νέος, με εὐγενικὸ παρουσιαστικὸ και με πρόσωπο γλυκὸ κι ὠραίο· εἶναι πολὺ κομψὸ και καλλιτεχνικὰ ντυμένος και κάτι τὸ πολὺ θελκτικὸ τὸν συντροφεύει παντοῦ).

ΛΟΥΚΙΑ (ἀφοῦ κλεισει με προσοχή και τίς δυὸ πόρτες, ἔρχεται μπρὸς στὸν Πετρουδάκη πὸν ὡς τόσο ἔχει ξαπλωθεὶ στην πολτρόνα κ' ἔχει ἀφήσει τὸ καπέλλο του στο γραφειάκι, και τοῦ λέει γλυκά, και κάπως ντροπαλά μαζί). — Δὲν πιστεύω νὰ σᾶς εἶδε κανεὶς τήν ὥρα πὸν μπαίνατε, ἔ;...

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (τραβάει, χωρὶς νὰ κουνιθεὶ ἀπὸ τή θέση του, σιμά του μιὰ καρέκλα, παίρνει τή Λουκία τρυφερά ἀπὸ τὰ δυὸ της χέρια και τή βάζει νὰ καθήσει, χαμογελώντας). — Δὲ θὰν τὸ κόψεις ἀκόμα, κακοκόριτσο, αὐτὸ τὸ «σεῖς» και τὸ «σᾶς»; Πές μου, ἐξακολοθεῖς νὰ με ντρέπεις; ὕστερα ἀπὸ πέντε νύχτες πὸν περάσαμε μαζί; μὰ δὲν ἀξίζει τὸν κόπο!...

ΛΟΥΚΙΑ (με γλυκὸ και τρυφερὸ χαμόγελο). — "Ε, τότε μ' ἀφήνεις νὰ φιλήσω τὰ ματάκια σου, τὰ γλυκά σου ματάκια;... (πνίγεται σὲ γέλιο εὐτυχίας).

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (τὴν τραβάει ἀπὸ τὰ χέρια με δύναμη σιμά του). — Μὰ πρῶτα ἐγὼ τὰ δικά σου, μικρὸ μου, πὸν κοιτᾶνε ἔτσι γλυκά κι ἀθῶα, σὰν τὰ Χερουβείμ πὸν βλέπουμε σὲ μερικὲς εἰκόνας...

ΛΟΥΚΙΑ (κάνει νὰ πέσει στην αγκαλιά του, μὰ τραβιέται ἀπότομα, λευτερώνει τὰ χέρια της ἀπ' τὰ δικά του και τρέχει τσαχνίτικα μακριά του, ἐνῶ τοῦ λέει με προσποιητὴ αὐστηρότητα, ζαρώνοντας χαριτωμένα τὰ φρύδια της και τὰ χέλια της). — Ἀ... φρόνιμα δὲν εἶπα τώρα... ἔπειτα, ἔπειτα! (Γελάει δυνατὰ και προσπαθώντας νὰ πνίξει τὰ γέλια της). Σούτ, σουτ... πάει! θὰ μᾶς πάρουν μυρουδιά· στάσου νὰ πάω ὡς στην κρεββατοκάμαρα νὰ δῶ τί γίνεται. (Χάνεται γλήγορα ἀπὸ τήν πόρτα τοῦ βάθους).

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (παρακολουθώντας τήν με τρυφερὸ και παραπονεμένο βλέμμα). — "Αχ, κακιά, κακιά, θὰ σὲ δειλῶ...

ΛΟΥΚΙΑ (ἔρχεται σὲ λίγο χωρὶς τὸν παραμικρὸ θόρυβο, κάθεται σὲ μιὰ καρέκλα ἀντίκρου του και σταυρώνοντας τὰ χέρια στο στήθος). — Βαδιὰ ήσυχία στις κρεββατοκάμαρες, οὔτε τοιμουδιά. ὄλοι κοιμούνται. Μοναχὰ ὁ μπαμπᾶς στριφογυρίζει πὸν και πὸν στο κρεββάτι του· λοιπὸν φρόνιμα! (Στενάζοντας, ἐνῶ κοιτάζει στο κενό). "Α, πόσο εἶμαι τρελή, πόσο εἶμαι ἄμωλη... (Στὸν Πετρουδάκη μ' ἀπελπία). Πές μου, τί θὰ γίνει; Σὲ δεβαιώνω πὼς ή ὀ

λόβαθη κι ἀμέτρητη ἀγάπη πού νιώθω γιά σένα μούχει μὲ τὴν πιὸ ἀπίστευτη δύναμη πνίξει κάθε λογική. Δὲν μπορῶ τίποτ' ἄλλο νὰ σκέπτομαι διαρκῶς, παρὰ μόνο τὸ πότε θάρρεις, τὸ πῶς θάρρεις, τί θὰ λέμε, καὶ πόσο τραγὴ θάνατι ἢ εὐτυχία μου πού θάμαι σιμά σου· τίποτα, τίποτ' ἄλλο... Κι ὅμως, εἶναι τόσα πού πρέπει νὰ σκεφτῶ καὶ νὰ λογαριάσω! Καὶ τώρα, πές μου, πές μου ἐσὺ, δὲν εἶμαι....

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (πάει μπροστά τῆς ἀργὰ καὶ μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες καὶ τῆς λέει μὲ τόνο θλιβερὸ καὶ σοβαρὸ μαζί). — Πές μου, Λουκία, ἀγαπᾷς βαθιὰ, ἀγαπᾷς μ' ὅλη τῆς καρδιάς σου τὴ δύναμη, ἀγαπᾷς ἀληθινὰ; πές μου· νιώθεις πραγματικὰ τὴν καρδιά σου νὰ φλογίζεται ἀπ' τῆς ἀγάπης τῆ φλόγα;

ΛΟΥΚΙΑ (τὸν κοιτάζει μ' ἕνα βαθὺ καὶ περίλυπο βλέμμα καὶ τοῦ λέει μὲ μικρὸ χαμόγελο). — ὦ, τὸ ξαίρεις. Σ' εἶδα κάποιο ματοθαμμένο δειλινὸ μπροστά μου τὴν ὥρα κείνη πού ἀρχίζει νὰ πλημμυραεῖ ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ μάτια σου καὶ κάθε ξεχωριστὴ ψυχὴ ἀπὸ κάτι σκοῦρα μαδιὰ χρώματα, κ' ἔνωσα κάποιαν ἀλήθεια νὰ ὀρθώνεται μέσα μου καὶ ν' ἀπλώνει γύρω ὀλόγλυκο φῶς. Μὰ σὰ στάθηκε μιά στιγμή ν' ἀκούσω τὴν καρδιά μου, σ' ὀρκίζομαι πῶς τὴν ἄκουσα ἤσυχα καὶ σιγαλὰ νὰ χτυπάει, καὶ σ' ὀρκίζομαι ἀκόμα πῶς ποτέ, ποτέ ἀπὸ τότε, ὅσες φορὲς τὴν ἀκουσα νὰ μοῦ κρυφομιλάει γιά σένα, ποτέ, ποτέ καὶ στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι καὶ στοῦ σούρουπου τὸ θάμπαμα καὶ στοῦ ἡλιου τ' ἀναγάλισμα, δὲν τὴν ἄκουσα, ὄχι, νὰ μοῦ μιλάει τρελλά, ἀσυνάρτητα, ἀμαρτωλά. Πάντα, στὰντίκρουμά σου καὶ στὴ σκέψη σου, θαρροῦσα πῶς ἔδλεπα ὀλοζώντανη τὴν τέχνη ν' ἀπλώνει γύρω μου τὰ μύρια τῆς μεγαλόπρεπα καὶ μυστικὰ μαγέματα. (Μὲ πόνο κι ἀγανάκτηση μαζί, στενάζοντας βαθιὰ). Καὶ θέλησα νὰ σὲ γνωρίσω ἀπλά, φυσικὰ, φανερά, γιά νὰ χορτάσω τὸ παράξενο θέληγητρό σου. Μὰ ἀπὸ τότε πού μοῦ εἶπαν τὸ «ὄχι», τὸ σκληρὸ ἔκεινο κι ἀκλόνητο «ὄχι», πού θραχῆς μοῦ στάθηκε, ἔνωσα τῆς καρδιάς μου τὴν ἄμορφη θέρη νὰ γίνεται φλόγα, νὰ γίνεται πόθος, νὰ γίνεται σιγαλὰ σιγαλὰ μὲ φοβερὴν κι ἀληθινὴ φωτιά, μὰ φωτιά πού μ' ἔκανε νὰ λυῶνω. Κι ἂ δὲν ἀγάπησα καὶ δὲν ἀγάπησα ἀληθινὰ κι ὀλόβαθα, μ' ἔκαναν νάγαπήσω. Καὶ τώρα, ναι, τὸ ξαίρεις πῶς σ' ἀγαπῶ ὅσο πιὸ πολὺν μπορεῖ νάγαπήσει ἀνθρώπινη καρδιά. Καὶ μπροστά στὴν ἀγάπη μου γιά σένα, πιστεψέ με, πῶς χάνεται ὅλη τοῦ εἶναι μου ἡ ἀγάπη, πῶς ὀλάκερο τὸ εἶναι μου χάνεται. (Τὸν κοιτάζει μὲ λαχτάρα καὶ μὲ κάποιο τρόμο σὰ μάτια). Κι ὅμως θάμαι γιά ὅλους τοὺς ὑποκριτὲς καὶ τοὺς κοντόθωρους μιά κόρη ἀνήθικη καὶ τιποτένια· δὲν εἶν' ἔτσι;

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (πού τὴν ἀκούγε μὲ προσοχὴ καὶ φανερὴ συγκίνηση, κάθεται σὲ μιά καρέκλα πολλὴ σιμά τῆς, καὶ τῆς λέει μὲ σοβαρὴ καὶ βαθιὰ φωνή). — Ὅχι, Λουκία, ὄχι, καὶ τὸ ξαίρεις καὶ τὸ καταλαβαίνεις αὐτό... Ὅχι· μπορεῖς νὰ πιστέψεις πῶς ἐσὺ στέκεσαι στὸ κορῦφωμα κάθε τιμότητος καὶ ἠθικῆς. (Βλέποντάς τὴν νὰ τὸν κοιτάζει μὲ ὀρθάνοιχα μάτια ἀπὸ ἐκπληξῆ). Ναι· μὴ σοῦ φαίνεται παράξενη ἢ γλώσσα μου· εἶναι γιὰτὶ εἶσαι λιγάκι μικρὴ ἀκόμα γιά νὰν τὴ νιώσεις. Μάθε ὅμως πῶς στὴ μεγάλη καρδιά καὶ στὴν ἀληθινὴ ἀγάπη δὲν ἔχει τίποτα τὸ ὄνομα τῆς ἀτιμίας καὶ τὸ κορμὶ ὀλάκερο εἶ-

ναι σὰ μιά μεγάλη καὶ κάτασπρη λαμπάδα, πού σὰ μυστικὴ θυσία πρέπει νὰ προσφερθεῖ στὸν ἱερό τῆς ἀγάπης βωμῷ. μ' ἔνωσες;...

ΛΟΥΚΙΑ (μὲ λάμψη χαρῆς στὰ μάτια). — Ναι, σ' ἔνωσα, καὶ τὰ λόγια σου αὐτὰ μὲ κάνουν νὰ νιώθω ὀλότρελα καὶ τὰ λόγια τὰ ἀληθινὰ πού μοῦ γράφει σήμερα κάποιος γεροπαράξενος φίλος μου, πού τοῦ ἄρῆσει νὰ φιλοσοφεῖ πάνω στὴ ζωὴ. Στάσου νὰ σοῦ διαβάσω τὸ γράμμα του. (Ἐνῶ πίνει στὸ μισοκινὸ γραφειάκι). Μοῦ ἀπαντᾷει πᾶνου σὲ κάτι πρόμοιο πού τὸν ρωτοῦσα. (Ἀνοίγει ἕνα συρτάρι, βγάζει ἕνα γράμμα, κι ἀφοῦ τὸ ψάχνει μὲ τὰ μάτια τῆς λίγο, διαβάζει ἔπειτα ἀργὰ καὶ δυνατὰ). «Λοιπὸν σ' ὄ, τι μὰ ρωτᾷς, τούτη τὴν ἀπάντησιν ἔχω νὰ σοῦ δώσω. Δὲν ὑπάρχει ἠθικὴ κι ἀνήθικη ἀγάπη. Ὑπάρχει μοναχὰ ἀληθινὴ καὶ ψεύτικη. Στὴν ἀληθινὴ ἀγάπη ὅλα εἶναι ἀνήθικα, ἀκόμα καὶ τὸ φίλ πού τὸ γράφει μοναχὰ κενεῖς. Ἐπειτα ὑπάρχουν ἀκόμα ἀνήθικα κορμιά κι ἀνήθικες ψυχές. Ἡ ἠθικὴ ψυχὴ ἀπλώνει τὴν ἠθικὴ τῆς δύναμη καὶ στὸ κορμὶ, καὶ τὸ ἠθικοποιεῖ κι αὐτό, ἐνῶ τὸ ἠθικὸ κορμὶ, τὸ ἀνεγγυχτο, νὰ ποῦμε, δὲν ἔχει τὴν παραμικρότερη δύναμη νὰ προστατέψει μίαν ἀνήθικη ψυχὴ. Ἔτσι εἶναι τὰ πράματα, κ' εὐτυχισμένος ὅποιος τὰ νιώθει καὶ τὰ ἐφαρμόζει ἔτσι καὶ στὴ ζωὴ. Βαδίζει μὲ συνείδηση ἀναπαυμένη καὶ δὲ λογαριάζει τί λέει γύρω του ὁ παλιόσομος». (Στὸν Πετροῦδάκη, βάζοντας τὸ γράμμα στὴ θέση του, μὲ μᾶτια γεμάτα λάμψη). Αὐτὸ δὲ θέλεις νὰ μοῦ πεις καὶ σὺ;...

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (χαμογελώντας). — Ναι, ναι· ἀκριβῶς· κι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, Λουκία μου· μὴ μοῦ πικραίνεσαι λοιπὸν. (Πάει σιμά τῆς καὶ κάνει νὰ περάσει τὸ χέρι του στὴ μέση τῆς, μὰ κείνη τὸν σταματᾷει).

ΛΟΥΚΙΑ (πού ὡς τώρα ἔφαχνε τὰ χερσιὰ, βγάζει μιά χαρούμενη φωνή, κρατώντας ἕνα χαρτί στὰ χέρια τῆς). Ἄ, νὰ το, ἐπιτέλους! (Στὸν Πετροῦδάκη, πού κοιτάζει ἐρωτηματικὰ). Ξαίρεις τί εἶναι; τὸ γράμμα πού ἀποφάσισα νὰ στείλω στὴν ἀδερφή μου τὴν παντρεμένη, ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, καὶ πού τῆς τὰ λέω μ' αὐτὸ ὅλα, μὰ ὅλα...

ΠΕΤΡΟΥΔΑΚΗΣ. — Καὶ γιὰτὶ δὲν τῆς τὰ λὲς μὲ τὸ στόμα;

ΛΟΥΚΙΑ. — Θαρρῶ, ξαίρεις, πῶς θὰ πνιγῶ ἀπὸ πόνο κι ἀπὸ ντροπὴ σὰ δοκιμάσω νὰν τῆς τὰ πῶ. Κι οὔτε θὰν τῆς τάγορα, μὰ εἶναι ἡ μόνη ἢ, πιὸ καλι, ἡ πρώτη πού πρέπει νὰν τὰ μάθει. Ἄκου, λοιπὸν. (Τὸν παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι κ' ἔρχονται κ' οἱ δυὸ μαζί πολὺν μπροστά στὴ σκηνή. Διαβάζει ἀργὰ καὶ δυνατὰ, ἐνῶ ἐκεῖνος τὴν ἀκούει μὲ προσοχὴ καὶ μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα). «Ἄννα μου, δὲν ξαίρω πῶς θὰ σοῦ φανεῖ, μὰ πρέπει νὰ σ' τὰ γράψω ὅλα, γιὰτὶ θὰ μοῦ εἶτανε ἀδύνατο νὰ σ' τὰ πῶ. Ἄκουσέ με λοιπὸν, καὶ κρίνε με, ἐσὺ πού εἶσαι ὁ μόνος δικαίος δικαστὴς ἀπέναντί μου. Εἶμαι ἀμαρτωλή, ἀδερφοῦλα μου, βαρεια ἀμαρτωλή, καὶ τὸ λέω μὲ ὅλη τῆς καρδιάς μου τὴ δύναμη τώρα, τώρα πού δὲν εἶμαι κάτου ἀπὸ τὰ μάτια ἐκεῖνε πού, σὲ θεβαιῶνω, δὲν εἶναι πὰ γιά μένα μαγνητὲς πού μοῦ τραβοῦν τὴν καρδιά, παρὰ εἶναι βαρὸν ναικωτικὸ, πού μοῦ κοιμίζει γλυκὰ τὴν καρδιά καὶ κάθε τῆς ἔπαρξῆς· μου κοιμιάτι, Εἶμαι ἀμαρτωλή,

"Αννα μου, τ'ακούς ; είμαι θύμα τῆς καρδιάς μου. Κάποιο μαγεμένο θράδι, πού σπαρταρούσε γλυκά η καρδιά μου ἀπο τῆς ἀγάπης τῆ θεῖα οὐραμῆ και τῆ ψλογα, ἀποφάοισα νά τόν γνωρίσω κρυφά, και τόν εμπασα στό μικρό μου τὸ γραφειάκι. Κι ἀρχισα νυν τοῦ τραγουδάω τῆς πάναγνης ἀγάπης μου το μαγικό τραγουδί, και μέθησεν ὀλογλυκά σάν ἀπὸ βαρυ παλιὸ κρησί, και γέμισεν τὰ μάτια του ἀπὸ κοκκινες φλόγες, γιατί κι αὐτός ἔχει τῆ δική μου τῆ φωτια μέσα του». (Ὁ Πητρουδάκης τὴν πλησιάζει ἀργά, με τρυφερὸ χαμόγελο, κι ἀκουμπαιε τὰ χεῖλια του στὰ μαλλιά της με μάτια κλεισιμενα ἀπὸ ἥσωνῆ, ἐμφ ἐκείνη τοῦ σφίγγει τρυφερά τὸ χέρι, ξακολουθώντας νά διαβάξει). «Και μ' εἰσυρε γλυκά κι ἀπαλά στὴν ἀγκυλιά του, δίχως νὰν τὸ μῶσω, κ' ἔπειτα... οὐ θυμῶμαι τίποτ ἄλλο παρὰ μόνο πὼς θρῖσκόμαστε κ' οἱ δυὸ σ' ἕνα γλυκὸ και πρωτόφαντο γιά μενα μεθῆσι. Κ' ἔγνια ἀμαρτωλή, ἀδερφοῦλα μου, τ'ακούς ; και τώρα, πές μου, τί πρέπει νά κάνω ; κείνο πού πρέπει, πές το μου σταθερά, κ' εἶμαι ἔτοιμη νὰν τὸ κάνω, ἀκόμα κι ἂν εἶναι νά σκοτωθῶ...» (Σταματάει τὰ μάτια της ἔχουν γεμίσει δάκρυα. Ὁ Πητρουδάκης τὴν τραβᾷ γλυκά στὴν ἀγκυλιά του και κείνη γέρνει ἀγάλλ' ἀγάλλια στὸ στήθος του μεθῆσμένη.)

ΠΗΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (με μεθῆσμένη φωνή, χαϊδεύοντας τρυφερά τὰ μαλλιά της). — Δὲν ἔπρεπε, δὲν ἔπρεπε νά δεχτῶ και ν'ἀρθω κείνο τὸ μαγεμένο θράδι, Λουκία μου, ὄχι, δὲν ἔπρεπε. Γιατ' εἰσυνα τὸ ἀστύλωτο δειντῆ ἐσύ, και γὼ στάθηκα ὁ τρελὸς ἀγέρας. Φύσησα και λήγησες ὡς τῖς ρίζες σου· δὲν ἔπρεπε, δὲν ἔπρεπε... Μά τί νᾶκανα, πού ἡ καρδιά σου ἡ ὀλόασηρη κ' ἡ πάναγνη ἀγάπη σου με μέθησεν ;

ΛΟΥΚΙΑ (τραβιέται ἀπότομα ἀπὸ τὴν ἀγκυλιά του, και με παράπονο, ἐνῶ ἀφήνει τὸ γράμμα στὸ γραφειάκι). — "Α, μή με πικραίνεις ! "Ἡθέλες λοιπὸν νά μάργηθεις ὀλη αὐτῆ τὴν εὐτυχία και νά κἀνεις τὴν καρδιά μου συντριμμία ; ἔπρε... (Σταματάει ἀπότομα, ὀρθανόγει τὰ μάτια της, κ' ἔπειτα με χαμηλῆ φωνή). Κάποιος θὰ σηκώθηκε· ἀκουσα τὸ ἀνοιγμα κάποιας πόρτας, τ'ακουσα πολὺ καλά, δὲ γελιέμαι...

ΠΗΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (προσπαθώντας νὰκούσει). — Λές ; ἐγὼ δὲν ἀκουσα τίποτα. (Ἀκούγονται ἀπ' ἔξω ἀργὰ κι ἀλαφρὰ πατήματα, πού πλησιάζουν).

ΛΟΥΚΙΑ (με τρόμο, σβήνοντας γλήγορα τῆ λάμπα). — Πάμε, πάμε γλήγορα στὴν αὐλή, θαρρῶ πὼς ἐδῶ ἔρχονται. (Με θαθεῖα και παγωμένη φωνή). Πάει, χαθῆκαμε ! (Φεύγουν κ' οἱ δυὸ σάν ἀστραπὴ ἀπὸ τὴν ἀριστερῆ πόρτα. Μένει γιά λίγο ἄδεια ἡ σκηνή, και σὲ λίγο μπαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους ὁ Λουκιδης με θαθῶχρωμη πυζάμα και παντοῦφλες. Κρατάει στὰ χέρια του λάμπα και φορεῖ γυαλιά).

ΛΟΥΚΙΔΗΣ (χωρὶς νὰφήσει τῆ λάμπα ἀπὸ τὰ χέρια του, πάει στὰ πλάγινα τραπεζάκια, μονολογώντας). — Ἀδύνατο νά μὴ θρεθεῖ ἐδῶ τὸ ρομαντσάκι πού θὰ μοῦ κόψει τῆ διαβολεμένη τὴν αὐπνία· ἡ Λουκία δὲ φροντίζει και κουβαλάει ἀπὸ δαῦτα... (υάχροντας τὰ διδύλια). "Α, κίτο κίδλας. (Διαβάξει ἀργά). «Τὸ φθινόπωρο» λέει ὦ ! μάλιστα, τὸ θρήκαμε... (κάνει νά φύγει, μα σταματάει ἀπότομα περὶκόντας ἀπὸ τὸ μεσιανὸ γραφειάκι, πού θρῖσκειται ὀρ-

θάνουχο τὸ γράμμα τῆς Λουκίας γιά τὴν "Αννα). Μπά ! "Αννα μου... ἀμ' γιατί ;... κι ὀλάερη φυλάδα ! γιά νά δοῦμε... (Ἀκουμπάει τῆ λάμπα, τὸ παίρνει στὰ χέρια του κι ἀρχίζει νὰν τὸ διαβάξει με περιέργεια. Ὅσο προχωρεῖ, τὰ μάτια του ὀρθανόγουν, ἀγρειέουν, ἐνῶ στὸ πρόσωπό του ζωγραφίζεται σιγὰ σιγὰ ὁ τρόμος κ' ἡ πιὸ βαθιά ἐκπληξη. Ἀναπνέει βαριά και τὸ χέρι του πιάνει ἀσυνείδητα τὸ μέτωπό του. Ἀφοῦ τὸ τελειώνει, στέκεται μιὰ στιγμὴ με τὰ μάτια στὸ κενὸ κ' ἔπειτα πέφτει τσακισμένος σὲ μιὰ καρέκλα. Με βαθιά κι ἀγρια φωνή.) Ἀμαρτωλή, ἀμαρτωλή, βαριά ἀμαρτωλή, κρυφά ! (Παύει πάλι τὸ γράμμα στὰ χέρια του και τὸ ξαναδιαβάξει με ἀγωνία. Καθὼς τὸ διαβάξει, σταματάει, στρίβει ἀπότομα στὴν πόρτα τοῦ βάθους, και με θραχῆ φωνή, σφίγγοντας με λύσσα τῖς γροθιές του). Τώρα, τώρα ἀτιμη, τώρα θὰ σοῦ δείξω !... (κάνει νά ὀρμήσει ἔξω, μα σχεδὸν ἀμέσως σταματάει ἀπότομα και τὰ μάτια του πέφτουν πάλι στὸ γράμμα, πού ξακολουθεῖ νὰν τὸ κρατάει. Με σπασμένη και χαμηλῆ φωνή). Τὸ ὀδῶ, τὸ σκληρὸ κι ἀλόγητο ὀδῶ ! (Ἀφίνει τὰ μάτια του στὸ κενὸ, τὸ γράμμα πέφτει ἀγάλλ' ἀγάλλια ἀπὸ τὰ χέρια του και τὸ κεφάλι του γέρνει στὸ στήθος του σιγὰ σιγὰ, ἐνῶ τὰ χεῖλια του ψιθυρίζουν τρεμουλιαστά). "Ὡ, τὸ κακὸ, τὸ κακὸ !..

Λάρισα Πέμπτη 13 Ἀπρ.—Δευτέρα 17 Ἀπρ. 1920.

ΣΟΦΙΑ ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΗΣ

Στὸ παλάτι μου, πού ὑψάνεται ἀπὸ κυανὸ λυθικὸ βασάλτη στὸν κάμπο, τῆς Μεσοποταμίας, μέσα στὴ μεγάλη του κινναβάρηνη σάλα, ἔκαψα ἕνα ἀπομεινέρο τὸ Κούφι. Τὸ θεῖο θυμίαμα, ἀφιερωμένο στὴ λατρεία τοῦ Ὅσηρη μόνο, μέσα σὲ ἀμσχιρὸ λαξεμένο ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ ξύλο τῆς ἀλόης, πολυτιμότερο ἀπὸ τὸ χρυσάφι. Και ράντισα με ἴριδα τὸ δῖεδρο κλωντῆρα γιά τὴν προσδοκία τοῦ ἐρχομοῦ σου. Κι ὀλη ἡ σάλα μυροβόλησε σάν τὸν πορφυρόστηλο νὰο τοῦ Βάβλ.

Κ' ἔγειρα στὸ κεντητὸ ὑπαγκώνιο, στὰ πόδια τοῦ κλωντῆρα, πάνω σὲ χαλί ὑφασμένο με ἱππαιεχτριώνες, προσμένοντάς Σε, γυναίκα.

Και τὸ δειλινὸ πέρασσε, στέλνοντας ἀπὸ τὰ ριπίδια τῶν φοινικιῶν τὰ κίτρινα φιλιὰ του στῖς ὄχτες τοῦ Ἐφράτη, μα Ἐσοῦ δὲ φάνηκες.

Και ἤρθεν ἡ σούρπα με τῆ μαυρογάλανη φτερούγα της· και χάιδεψε τὸ ψηλὸ μου περιστήλιο, μα Ἐσοῦ ἀκόμα νά φωνεῖς.

Και νά ἡ νύχτα ἡ πρασινόχρυση, σὰ μαντύας Χαλδαίου μάγου, πού ἀπλώθηκε στὸ μεγάλῳ οὐρανὸ τῆς Ἀσίας... ἡ ὄρα πού ἀνοίγει ὁ κυανὸς λατὸς στοῦς Κρεμιστοῦς Κήπους, κάτω ἀπὸ τὰ πετράδια τοῦρζου, σὲ περιμένα ἀκόμα.

Κι ὡς τὴν αὐγὴ σὲ περιμένα, πού ἡ ὀχρόμαλλη Σαλαμῶνι εἰ προτείνει τὰ ὑπέροχα χεῖλη της στὸν κροκοντιμένο Ἀδωνάη.

Μὰ Ἐσοῦ δὲ φάνηκες κι ὡς τότες, γυναίκα... Μὴνὸ ὁ Πέρσης ἔφηθος σκλάβος μου, ἤρθε νά μοῦ ψά-